Poraba streliva

V desetih minutah boja požre danes strojna puška 30 kg streliva, strojnica 56 kg, 60 milimetrski top 130 kg, 80-milimetrski top 800 kg streliva. To se pravi, da v današnjih dneh lahko navaden pehotni bataljon porabi v desetih minutah več ko tri tone smodnika in jekla, zakaj moč in poraba modernega orožja je danes približno štirikrat tolikšna kakor je bila leta 1914.

*

Vojna in delovna sila v zaledju

Posebno poglavje pri vojnih pripravah je vprašanje delovne sile v zaledju. Če upoštevamo vse zahteve modernega vojskovanja in porabo vojnega materiala, nam pokaže račun, da je treba na vsakega vojaka v obrambni vojni računati deset delavcev v raznih panogah industrije, če hoče biti vojska zadostno oskrbljena z vsem potrebnim materialom. Za napadalno vojno mora priti na enega vojaka trinajst industrijskih delavcev. Za izdelavo modernega lovskega letala je potrebnih danes najmanj 9000 ur, za izdelavo modernega velikega bombnika 18.000 ur z najmodernejšimi pripravami in ob skrajni mehanizaciji dela.

Kmetovalci!

Uporabljajte **Redin** novi prašek za rejenje svinj.

Redin preprečuje pogoste svinjske bolezni, jača kosti, veča apetit in pospešuje prebavo ter hitro debeljenje svinj. Cena 1 zav. 6 din. Poštnina po povzetju za 1, 2, 3 ali 4 zav. 6 din, za 5 in več zav. 12 din.

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

*

Zaloga v Celju: Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

*

Zaloga v Ptuju: Drog. Skočir, Slovenski trg 11

Avgust Šenoa:

Berač Luka

18

Povest iz vaškega življenja

»Kaj! Kaj!« krikne Pavlekovič, drhteč od jeze. »Pa ti hočeš oženiti deklino proti moji volji, proti moji volji jo dovesti v to mojo hišo?«

»Nočem, ker ste jo tako zasovražili, nočem, niti ne smem. Vem, da ste vi hišni gospodar. Ali tudi jaz se hočem držati svoje volje, jaz tudi druge nočem ženiti.«

»Ti?« osupne začudeni starec. »Mar te je zapustila pamet? Komu hočeš po moji smrti zapustiti to hišo, to zemljo, ako ostaneš brez potomstva?«

»Kaj me briga,« zmiga Andro z rameni. »Zakaj je meni življenje, če nimam veselja ter svobodne volje!«

»Kaj vendar hočeš?«

»Dokler ste živi, vam bom stregel, nato pa se bom vrnil nazaj k vojakom, v svet!«

»Ti bi?«

»A bi, oče,« potrdi mladenič. »Jaz sem sam svoj. Pa to ni niti greh.«

»Andro! Andro!« krikne Pavlekovič, »tako ti poznaš Boga?«

»Ali imate vi srce zame, oče?«

»Oh! Oh! To so otroci, lepi otroci! Veš li, zakaj ti branim Maro? Misliš ti, ki si hodil po svetu, da to delam iz hudobije? Da. Videl sem jaz, da ti begajo oči za Maro in ne bi se protivil, da je ostalo, kar je bilo. To je bilo tedaj, tedaj, dokler sva bila jaz in Martin dobra soseda, prijatelja. A vse to se je sprevrglo, odkar si ti odšel k vojakom. Martin, ta stara grča, ta mili sosed, kateri nabija groš na groš, sega tudi v tvojo torbo. Mene hoče okrasti, moje siromaštvo, od moje revne zemlje hoče odrezati en del, kakor okrajek od tvojega hleba, in povrh še trdi, da je to njegova pravica. Njegova pravica! Kdo mu jo je dal? Vrag, vrag! Bog gotovo ne. Ali jaz se ne dam, tako mi pomozi Kristus Nazarenski, ne dam se! Pa ti, moj rodni sin, ti da vzameš njegovo deklino, kčerko onega razbojnika, kateri me je ranil v srce. Ne, ne, ne in stokrat ne!«

»Zakaj se zaklinjate, oče, za piškav bob. Vem, kaka kodelja se prede. Sliva, vražja ona sliva, strela jo naj vžge. Ali je bilo potrebno se ograditi, potegniti plot, kateri stane mnogo več nego sliva? Bogznaj koliko let je že obrodila, a nikdo ni vprašal, čigava je. Skupno sva trgala slive z Maro, a to, kar je ostalo, so pozobale goske ter kokoši. Na vero, če bi bil znal, da jo bodo nekoč obirali fiškali, bil bi jo podkuril ali navrtal, naj pogine brez sledi. Jeli je vredno, ali je pošteno, da se dva stara prijatelja in soseda grizeta ter koljeta radi ničvredne slive, da si žalostita srce in obkladata z grehi duši, pitata fiškale in pisarje, da odrivajo milo od dragega? Dragi oče, veste kaj? Pustite si dopovedati. Eto, ako oženim Maro, bo sliva Martinova in vaša, hoče biti naša, ali, če vam je trn v peti, posekajmo jo, in pravde je konec. Še lahko zahvalite Boga, da nimate posla s fiškali, ker so to presneto dragi doktorji.«

»Ne!«

»Ali, oče dragi, je li mar vredno, da za ta kratek čas, katerega nam je dal Bog na svetu živeti, porabimo toliko jeze, da mečemo drug drugemu polena pod noge, namesto da bi složno skupaj sedeli in se svoje sreče veselili po božji volji? Pravdanje je kuga, vam rečem. Vi ste starejši od mene in veste, kako je marsikatera hiša v naši vasi prišla na nič po pravdi, in to bogata hiša, o kateri se ni smelo vprašati, po čem da je. Čemu vzdrževati s svojo jezo, s svojim zdravjem in svojim grehom tretjega, ker ti je sosed v okno kihnil?«

»Ne maži toliko medu, Andro, nisem jaz šiba, katera se da prelomiti. Da bi se mi privleklo dekle v hišo? Da, da! Potem bi z njo grabila s polnimi rokami, potem bi bilo vse Martinovo. Če se tudi posvetiš, ako mi pride procesija pred vrata, jaz se ne pustim vladati na svojem, jaz ne prepustim Martinu svoje pravice, a tebi ne Martinove dekline. To si zapiši za uho!«

Mladec drhti, a se le umiri ter reče:

»Dobro je, oče!« in odide iz hiše.

Stari Pavlekovič je ostal sam v sobi. Od razljutenosti mu je nabijalo srce, drhteli živci, gorela glava ter grlo. Pil je in pil, da poplakne jezo, da se tem bolj ohrabri napram sinu in popivajoč se je še bolj predajal razburjenosti.

Medtem je blodil Andro sklonjene glave po polju. Že je legal mrak na zemljo, tu in tam je zasvetila katera zvezda, gora nad mestom je zgledala, kakor da bi plavala v rumeni krvi. Bil je razljuten, užaljen, žalosten; toliko ga je bolelo srce, da se ni mogel oprijeti nobene pametne misli. Hodil je kakor omočen ob trnju in grmu, ob plotu in žitni kopici, in tako blodeč se je znašel naenkrat ob prelazu Martinovega vrta. Tamkaj ga je čakala Mara.

»Dober večer, Andro!« ga pozdravi dekle.

»Bog ga daj, Mara!« odvrne Andro.

»Kaj te je zmedlo? Stojiš tukaj, gledaš v tla, nimaš dobre besede zame.«

»Bolje, da me ne bi bilo,« zaokrene mladec z glavo. »Dobro besedo ti naj privoščim? Polno jih je moje srce, a ne morejo ven. Al' me boli duša, uh, duša me boli.«

»Kaj je, za pet ran božjih?«

»Očetu sem govoril radi tebe. Noče ničesar slišati. Besnel je tako, da ga nisem poznal. Oh, prokleta, prokleta pravda!«

»Slišati noče?« zaihti od srca dekle in potisne rokav na solzne oči. »Oh, vedela sem, rekla sem ti, da ne bo nič dobrega. Joj! Joj! Kaj sem nedolžna zakrivila, da sem ga tako odbila?«

»Nič! Nič! Mara!« Zaškriplje Andro, neka besnota ga je zbodla, ščuje ga, draži ga. »Uh, da ga imam!«

»Da, da!« joče Mara, »ljudje so nam to napravili, hudobni ljudje, ker jim je žal najine sreče. Bože! Bože! Mar so se li vse moje molitve pogreznile v zemljo? Ali čuj, Andro,« plane dekle, »če ni pisar? Videla sem ga večkrat pri tvojem očetu. Da, da!«

»Misliš? Dobro, paziti hočem. Iztrgati hočem tej osi želo. Pomiri se, dekle! Še kaplja izdolbe kamen, mogoče tudi očetovo srce. Lahko noč, Mara!«

»Lahko noč, Andro!« odzdravi skozi solze dekle in poda dragemu roko preko prelaza.

Ves potrt se je vračal Andro proti hiši. Ni šel naravnost po poti, ampak naokoli. Ko je prišel že blizu svoje hiše, opazi možica, ki urno koraka po cesti. Andro pogleda bolje. Prepozna pisarja, Mikica se prestraši, a mladec mu zagrozi s prstom:

»Čuj, Mikica! Jaz sem vojak, jaz se ne šalim. Ako te zalotim v škodi na mojem potu, ako vtakneš le mali prst v moje zadeve, pomozi mi Bog, zdrobil ti bom pasjo glavo!« Pisar ga hoče pogovoriti, ali Andro mu obrne hrbet in odide.

VI.

Zgodaj zjutraj nekega dne se je razburila vsa vas, kakor da bi se rušilo nebo. Povsod kriki in viki, povsod naglica ter tekanje. Bogznaj, kaj se je zgodilo? Sredi vasi, kjer se križajo poti, tam se je zbrala gruča kmetov; vsi kimajo z glavo, mahajo z rokami, govorijo, kar jim grlo da, nekateri kričijo. Rumenolasi otroci bežijo skozi živo mejo kakor strela, pred njimi se plašijo goske z razprostrtimi krili, za njimi tečejo lajajoči vaški psi. Ženske so stopile pred vrata, da vidijo, kaj je. Druga drugi pokima z glavo, pa se počasi potegne do sosede in ji pošepne: »Pri Martinu«, nakar se druga že pokriža. Starka dopoveduje starki preko ograje marsikaj, nato se obe pokrižata in šušljata: »Bog se usmili Martina!« Vse kaže s prstom na Martinovo hišo, a živa duša ne sme blizu, kakor da je hiša prokleta. Samo gledajo jo s plahim očesom od daleč. Najbrž gre za zlo, za veliko zlo.

(Dalje sledi)